

Advies van de Brusselse Raad voor Dierenwelzijn (23/01/2025)

betreffende een verbod op yogalessen met puppy's of kittens

De Brusselse Raad voor Dierenwelzijn (verder de Raad) ontving in april 2024 een adviesaanvraag van het Departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel over yogalessen met puppy's of kittens. In het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest (verder BHG) zijn er sinds kort immers enkele ondernemers die zogenaamde “kitty yoga” en “puppy yoga” lessen aanbieden. De aanwezigheid van puppy's of kittens bij yogalessen zou volgens de voorstanders extra positieve gevoelens opwekken en extra stress-verlagend werken. De jonge dieren zouden hierdoor leren omgaan met mensen, dus “gesocialiseerd” worden. Het Departement Dierenwelzijn kreeg echter verschillende vragen rond de risico's voor de dieren, en vragen naar een verbod of minstens een wettelijk kader, vb. via een erkenning. Het voorstel van het Brusselse Wetboek (Codex) Dierenwelzijn (in februari 2024 door de regering goedgekeurd in tweede lezing, derde lezing zowel als stemming door het parlement vooralsnog uitgesteld) voorziet een wettelijke basis voor de invoering van een erkenning voor “interventies geassisteerd door dieren”, in het Frans “*médiation animale*”. Langs deze weg kunnen eventueel voorwaarden en controles opgelegd worden voor o.a. yogalessen met dieren. Een meer verregaande optie zou zijn om deze activiteit te verbieden.

De Raad besprak dit onderwerp tijdens zijn vergaderingen van 11/10/2024, 22/11/2024 en 23/01/2025.

In de eerste vergadering heeft de Raad een persoon uitgenodigd die in het BHG “kitty yoga” sessies organiseert en geeft, alsook een erkende hondenkweekster die enkele keren met een nestje puppy's deelnam aan sessies “puppy yoga” georganiseerd door een andere persoon (die niet aanwezig kon zijn). Beiden legden uit hoe de sessies zijn georganiseerd en hoe ze verlopen, en wat volgens hen de (mogelijke) voordelen zijn voor dier en mens. Ze gaven aan wat ze zelf als aandachtspunten zien met betrekking tot dierenwelzijn en via welke voorzorgen ze deze punten aanpakken. Wetenschappelijke experts in ethologie (gedrag en welzijn) van katten en honden lichtten toe onder welke voorwaarden de sessies al dan niet bevorderlijk kunnen zijn voor de socialisatie van kittens en puppy's en wat de risico's in dit opzicht zijn. Vervolgens gingen zij in op mogelijke gezondheidsrisico's. Via vraag en antwoord kreeg de Raad een beter inzicht in de maatregelen die organisatoren en kwekers al nemen om het welzijn de dieren te beschermen, en de resterende risico's. Door deze af te wegen tegen de mogelijke voordelen, kon elk lid van de Raad voor zichzelf een zogenaamde kosten-baten-balans opmaken.

In de tweede vergadering volgde een verdere bespreking van de mogelijke voor- en nadelen van de activiteit van “kitty yoga” en “puppy yoga”, en de maatregelen die Leefmilieu Brussel en de regering zouden moeten nemen om het dierenwelzijn te waarborgen. Daarbij werd er inspiratie gehaald uit een eerder advies van de Raad over honden- en kattencafés¹ en uit het Italiaans wettelijke kader, met bijbehorende richtlijnen voor goede praktijken, rond interventies geassisteerd door dieren. De Raad bekeek bovendien enkele video's die bezorgd werden door de externe deelnemers aan de eerste vergadering, of die online beschikbaar waren.

¹ [Advies betreffende een wettelijk kader voor honden- en kattencafés - 23/04/2021](#)

Een mogelijk voordeel van yoga met puppy's of kittens is de kans om via deze activiteit bij te dragen tot hun socialisatie, vooral wat betreft het contact met mensen. Hieraan zijn echter meteen enkele voorwaarden en moeilijk beheersbare risico's gekoppeld. Een eerste en zeer belangrijk punt is dat jonge dieren absoluut nood hebben aan voorspelbaarheid en eigen controle* over de situatie waarin ze zich bevinden en over het contact met mensen. Dit kan volgens de Raad niet gewaarborgd worden, wat (zeker in de voor de mentale ontwikkeling zeer cruciale eerste paar levensmaanden) kan leiden tot ongewenste leereffecten (vb. ontwikkeling van angst). Hetzelfde geldt voor omgevingscondities die tot overprikkeling kunnen leiden.

*Verduidelijking: dit betekent dat dieren onaangename prikkels moeten kunnen vermijden of zich ervan verwijderen. Dit betekent ook dat deelnemers in staat moeten zijn om de lichaamstaal van de dieren correct te begrijpen en erop in te spelen. Wetenschappelijk onderzoek geeft alvast voor honden aan dat mensen hun reacties op spelen, aaien en knuffelen vaak verkeerd interpreteren². Bovendien zijn er in de situatie van groepslessen yoga zo veel prikkels en interacties dat het onwaarschijnlijk is dat hier voldoende toezicht op kan zijn.

Daarnaast zijn er ook bezorgdheden rond sanitaire risico's en stress door transport of door eventuele (tijdelijke) scheiding van het moederdier. Bovendien zijn een aantal leden bezorgd dat deze activiteit zou kunnen aanzetten tot impulsaankopen, hoewel de externe deelnemers aan de eerste vergadering zich hier duidelijk van bewust waren en hier voorzorgen rond namen.

De Raad vreest dat, zelfs als er regelgeving zou komen om het welzijn van puppy's en kittens ingezet bij yogalessen zo veel mogelijk te beschermen (via een systeem van erkenningen voor ofwel deze specifieke activiteit ofwel voor "*animal assisted interventions*" in het algemeen), deze in praktijk onvoldoende zou zijn. Dit onder meer omdat de nodige eisen moeilijk te controleren zouden zijn met de huidige inspectiecapaciteit.

Wat betreft de leeftijd tot dewelke honden en katten moeten beschouwd worden als puppy's en kittens, en dus niet mogen ingezet worden, adviseert de Raad om overeenkomstig de diergeneeskundige definitie honden en katten als puppy's en kittens te kwalificeren tot hun puberteit. Hierop kan geen universele leeftijd geplakt worden, aangezien deze (vooral bij honden) verschilt van ras tot ras.

In conclusie: de Raad vindt dat de som van de risico's zwaarder weegt dan de mogelijke voordelen, en dat er daarom een wettelijk verbod moet komen op yogalessen met puppy's of kittens.

Daarnaast merkt de Raad op dat dit advies (overeenkomstig de aanvraag ervan) zich enkel uitspreekt over yogalessen met puppy's en/of kittens, maar dat voor soortgelijke activiteiten waarbij dieren (ook andere dan honden en katten) worden ingezet in de toekomst eenzelfde type evaluatie gemaakt zou moeten worden. Daarbij zijn niet enkel de diersoort en de leeftijd van de dieren, maar zeker ook het precieze doel en de aard van de activiteiten, belangrijk. Van daaruit moeten de welzijnsrisico's geëvalueerd worden, om tenslotte te bepalen of en volgens welke randvoorwaarden deze activiteiten aanvaardbaar zijn.

² Walsh, E. A., Meers, L. L., Samuels, W. E., Boonen, D., Claus, A., Duarte-Gan, C., ... & Normando, S. (2024). Human-dog communication: How body language and non-verbal cues are key to clarity in dog directed play, petting and hugging behaviour by humans. *Applied Animal Behaviour Science*, 272, 106206. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0168159124000546>

